

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-023-05/2014
P/14/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/058 - Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Tadeusz Jaworski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91934 z dnia 9.12.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Ewelina Czerepska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91933 z dnia 08.12.2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie ¹ , ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Miluch, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie ² . (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości,³ działalność WIOŚ w zakresie zamykania i rekultywacji składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny było zamknięcie w latach 2010-2014 składowisk niespełniających wymogów prawa oraz doprowadzenie do zgodnego z prawem funkcjonowania 6 z nich. Współpraca z właściwymi organami ochrony środowiska spowodowała m.in. że WIOŚ:

- posiadał informacje o ilości i rodzaju funkcjonujących po 31 grudnia 2009 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego składowisk, które pomimo niespełnienia wymagań prawa, nie zostały zamknięte.
- przeprowadzał z własnej inicjatywy i na wniosek organu właściwego dla zamknięcia składowiska kontroli wszystkich ww. składowisk.

Nieprawidłowości dotyczyły:

- nieujęcia w prowadzonej bazie „Monitoring składowiska” informacji o danych z monitoringu składowiska, niespełniającego wymogów prawa w Dargosławiu,
- niewykazywania podczas kontroli składowisk faktu odprowadzania gazu w sposób bierny jako nieprawidłowości mimo, iż brak wykorzystania gazu do celów energetycznych lub spalania w pochodni było od 25.04.2003 r. niezgodne z przepisami § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów⁴,

¹ Zwany dalej WIOŚ.

² Zwany dalej Zachodniopomorskim IOŚ.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dz.U. Nr 61, poz. 549, ze zm.

- niesporządzenia zarządzeń pokontrolnych dla 4 składowisk, w których kontrole WIOŚ stwierdziły nieprawidłowości,
- niewyegzekwowania lub nieskutecznego egzekwowania od zarządzających składowiskami, przedkładania za lata 2010-2013 raportów z monitoringu składowisk zamkniętych i niezamkniętych po 31 grudnia 2009 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska działań związanych z zamykaniem i wstrzymywaniem eksploatacji składowisk niespełniających wymagań prawa.

Opis stanu faktycznego

1. W badanym okresie dla realizacji zadań WIOŚ w przedmiocie prowadzenia działalności kontrolnej w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁵, w strukturze organizacyjnej WIOŚ, na podstawie Regulaminu Organizacyjnego⁶ wyodrębniono Wydział Inspekcji⁷, Wydział Monitoringu Środowiska⁸ oraz Dział Inspekcji w Delegaturze WIOŚ w Koszalinie⁹.

Zadanie prowadzenia działalności kontrolnej przez Wydział i Dział Inspekcji, zostały przydzielone inspektorom ds. gospodarki odpadami oraz inspektorom ds. ochrony powierzchni ziemi, w zakresie m.in. przeprowadzania kontroli składowisk, w tym przed wydaniem decyzji wyrażającej zgodę na ich zamknięcie. W badanym okresie w realizację zadań związanych z kontrolą składowisk odpadów zaangażowanych było od 5 do 8 pracowników¹⁰ Wydziału i Działu Inspekcji.

Zadania związane m.in. z monitoringiem składowisk odpadów, współpracą z Wydziałem Inspekcji odnośnie ochrony przed odpadami, ewidencją odpadów, prowadzeniem ewidencji składowisk przemysłowych, komunalnych, mogilników na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz ich aktualizacją, przydzielono specjalistę monitoringu¹¹ z Wydziału Monitoringu.

(dowód: akta kontroli str. 6-10,11,12,13-14)

2. WIOŚ dysponował aktualnym wykazem 29 składowisk na terenie województwa, które pomimo niespełnienia wymagań prawa nie zostały zamknięte i funkcjonowały po dniu 31 grudnia 2009 r.¹²

Wg Ministerstwa Środowiska¹³ na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowały 33 składowiska nsw, a wg Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska¹⁴ - 29. Różnica wynikała z ujęcia na liście:

- MŚ 5 składowisk nsw: Mielenko, gm. Drawsko Pom.- poz. 303 na liście; Gryfino, gm. Gryfino – poz. 304; Leszczyn, gm. Rymań – poz. 305, Leśno Górne, gm. Police – poz. 306; Marianowo, gm. Marianowo – poz. 326, których nie było na liście GIOŚ,
- GIOŚ składowiska Wałcz II, gm. Wałcz – poz. 281 na liście GIOŚ, którego nie było na liście MŚ.

(dowód: akta kontroli str. 331)

⁵ Dz. U. z 2007 r. nr 44, poz. 287.

⁶ Regulamin Organizacyjny WIOŚ zatwierdzony Zarządzeniem nr 26/2003 Wojewody Zachodniopomorskiego w dniu 22.01.2003 r. oraz Regulamin Organizacyjny WIOŚ zatwierdzony Zarządzeniem nr 23/2011 Wojewody Zachodniopomorskiego w dniu 30.08.2011 r.

⁷ Zwany dalej Wydziałem Inspekcji.

⁸ Zwany dalej Wydziałem Monitoringu

⁹ Zwany dalej Działem Inspekcji.

¹⁰ W 2010 r. i 2012 r. – 6 osób, w 2011 – 5 osób, w 2013 – 7 osób, w 2014 r. – 8 osób.

¹¹ W czasie kontroli NIK przebywał na zwolnieniu lekarskim.

¹² Zwane dalej Składowiskami nsw.

¹³ Zwanego dalej MŚ.

¹⁴ Zwanego dalej GIOŚ.

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że WIOŚ nie brał udziału w tworzeniu Centralnego Systemu Odpadowego oraz weryfikacji danych w nim zawartych. W związku z powyższym nie ma możliwości wyjaśnienia rozbieżności zaistniałych pomiędzy wykazem sporządzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Ministerstwo Środowiska. W latach 2010-2014 WIOŚ wielokrotnie przekazywał do GIOŚ informacje dotyczące składowisk odpadów. Powyższe informacje przygotowywane były między innymi na podstawie aktualnych danych znajdujących się w bazach prowadzonych przez Wydział Monitoringu Środowiska oraz ustaleń kontroli zarówno z wyjazdem w teren jak i kontroli dokumentów. Ponadto przekazywane wykazy składowisk konsultowane były z organami ochrony środowiska i stale aktualizowane, przede wszystkim w oparciu o obowiązujące przepisy i wytyczne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Składowisko:

- Mielenka Drawskie, gm. Drawsko Pomorskie oraz Leszczyn Kalina, gm. Rymań spełniało wymagania dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów.
- w Leśnie Górnym, gm. Police posiadało decyzję Wojewody Zachodniopomorskiego udzielającą pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji, wydaną 7.09.2006 r.
- w Marianowie gm. Marianowo zostało zamknięte decyzją Starosty Stargardzkiego z dnia 20 sierpnia 2009 r. znak SR.3.Ls.7623-60/08-38-2/09, a więc przed datą 31 grudnia 2009 r.
- Gryfino Wschód gm. Gryfino jest istniejącą regionalną instalacją zastępczą dla regionu szczecińskiego.
- Wałcz II, gm. Wałcz nie spełniało wymagań dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, z uwagi na bierne odgazowanie. Zgodnie z pismem zarządzającego z dnia 6 lutego 2012 r., ww. składowisko od 12 grudnia 2011 r. posiada instalację do czynnego odgazowania.

(dowód: akta kontroli str. 331,333-335)

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska WIOŚ prowadził dla składowisk eksploatowanych i nieeksploatowanych:

- Bazę „Karta składowiska”, w której gromadzono i aktualizowano dane o składowiskach odpadów. Karty te prowadziła dla województwa zachodniopomorskiego specjalista w Wydziale Monitoringu. Wg stanu na 28.01.2015 r., aktualizację kart składowisk wykonano dla 2013 r. Aktualizacje za poszczególne lata wykonywano w oparciu o karty składowisk przesyłane do WIOŚ w terminie do połowy marca danego roku za rok poprzedni.
- Bazę „Monitoring składowiska”, w której gromadzono dane z monitoringu środowiska prowadzonego na składowiskach. Składała się ona z dwóch zakładek: „Karty składowiska” z ogólnymi danymi adresowymi dot. składowiska oraz zakładki „Monitoring”. W zakładce monitoring, zdefiniowano: punkty pomiarowe, parametry mierzone na składowisku, bazę wyników badań, w zależności od fazy eksploatacji i monitorowanego elementu środowiska (gaz składowiskowy, składowisko, wody: odciekowe, podziemne, powierzchniowe). Bazę prowadziła dla byłego woj. szczecińskiego - specjalista, a dla byłego woj. koszalińskiego – główny specjalista.

(dowód: akta kontroli str. 110-111)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że dane dotyczące składowisk odpadów gromadzono w teczkach prowadzonych dla poszczególnych składowisk. Znajdowały się w nich dokumenty dotyczące ustaleń z kontroli, dokumenty z zakresu podejmowanych działań pokontrolnych, jak również analizy przekazywanych rocznych raportów oddziaływania składowisk na środowisko. Pozyskiwane w ramach bieżącej działalności aktualne dokumenty (np. dotyczące nowego stanu formalnoprawnego bądź wyniki monitoringu) były analizowane i dołączane do wyżej wymienionych teczek. Wyznaczeni pracownicy WIOŚ od listopada 2005 r. mieli stały dostęp do Wojewódzkiego Systemu Odpadowego prowadzonego przez Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego¹⁵. Informacje dotyczące funkcjonujących w województwie składowisk nsw pozyskiwane były przede wszystkim w ramach bieżącej działalności, na podstawie ustaleń z prowadzonych działań kontrolnych, z aktualizowanej, w oparciu o dane pozyskiwane z gmin i od zarządzających składowiskami, bazy danych o składowiskach i instalacjach termicznego unieszkodliwiania odpadów oraz w ramach współdziałania z

¹⁵ Zwany UMWZ.

innymi organami ochrony środowiska. WIOŚ współpracował także z UMWZ, w celu uzgodnienia zakresu danych związanych z funkcjonującymi w województwie nsw, podczas prac nad uchwalaniem „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2018” oraz „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023”, w których to dokumentach znajdują się między innymi informacje o składowiskach odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 168,169-171)

W celu weryfikacji pozyskanych danych o funkcjonujących na terenie województwa składowiskach nsw, WIOŚ na bieżąco współpracował, m.in. z UMWZ w zakresie stanu faktycznego ilości i funkcjonowania tych składowisk.

(dowód: akta kontroli str. 55-70)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że w celu weryfikacji pozyskanych danych o funkcjonujących na terenie województwa składowiskach nsw, WIOŚ prowadził m.in. kontrole składowisk. W celu aktualizacji danych prowadzono korespondencję z zarządzającymi składowisk, na których zlokalizowano instalacje niespełniające wymagań dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów. Posiadając zweryfikowane szczegółowe dane dotyczące eksploatowanych składowisk nsw ww. dyrektywy Rady 1999/31/WE prowadzono również korespondencję z Marszałkiem Województwa, jako organem, który udzielał pozwoleń zintegrowanych na prowadzenie tych składowisk.

(dowód: akta kontroli str. 168,171)

Na 29 składowisk nsw, właściwe organy ochrony środowiska (w latach 2002-2004) wydały, w trybie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw¹⁶, 22 decyzje o dostosowaniu składowiska do wymogów przepisów o odpadach. Wobec 7 składowisk decyzji nie wydano.

(dowód: akta kontroli str. 24-30)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że głównymi przyczynami niezamknięcia do dnia 31 grudnia 2009 r. składowisk niespełniających wymagań mogły być uwarunkowania gospodarczo – finansowe podmiotów prowadzących składowiska. Większość z tych składowisk posiadała decyzje wydane na podstawie art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, określające sposób dostosowania składowiska odpadów do wymogów przepisów o odpadach, a w szczególności określająca niezbędne wyposażenie składowiska, konieczne do jego prawidłowego funkcjonowania.

(dowód: akta kontroli str. 246,249)

W latach 2010-2014 Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego wydał 22 decyzje o wyrażeniu zgody na zamknięcie składowiska. W eksploatacji pozostało 7 składowisk, w tym: - 6 składowisk nsw (Lubiechów Górny, gm. Cedynia; Stradzewo, gm. Choszczno; Krupy, gm. Darłowo; Wardyń Górny, gm. Połczyn Zdrój; Mirosławiec, gm. Mirosławiec, Wałcz II, gm. Wałcz), które spełniły wymagania prawa; - na 1 składowisku (Dargosław, gm. Brojce) prowadzono działalność polegającą na wytwarzaniu odpadów w związku z ich wydobyciem ze składowiska na podstawie decyzji Starosty Gryfickiego z dnia 03.08.2012 r., (decyzja Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19.12.2013 r. zmieniająca decyzję na wydobycie w zakresie prolongaty terminu ważności decyzji do dnia 31.07.2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 24-30,31,32,33,34,35,36)

3. W latach 2010-2014 wszystkie 29 składowisk nsw objęte były kontrolami WIOŚ. Łącznie przeprowadzono 106 kontroli. Jedno składowisko kontrolowane było w latach 2010-2014 od 1 do 7 razy – średnio 3,7 razy.

Po zbadaniu dokumentacji 38 kontroli 12 składowisk¹⁷ stwierdzono, że 27 kontroli przeprowadzono w terenie i sporządzono protokoły kontroli, a 11 kontroli, których tematem

¹⁶ Dz.U. Nr 100, poz. 1085 ze zm., zwana dalej uwPOŚ.

¹⁷ Dobór celowy.

było sprawdzenie prawidłowości i kompletności danych zawartych w kartach składowisk, analiza dotrzymania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych, przeprowadzono bez wyjazdu w teren i udokumentowano w formie dokumentu o nazwie: *Adnotacja z czynności kontrolnych opartych na analizie dokumentacji nr ...*

(dowód: akta kontroli str. 37-54)

Główne nieprawidłowości wynikające z kontroli 12 składowisk¹⁸, polegały m.in. na:

- niespełnianiu przez składowiska wymagania 4 z zał. I do dyrektywy 1999/31/WE w zakresie poddawania obróbce i wykorzystania do produkcji energii lub spalania w pochodni gazu składowiskowego (naruszenie § 9, ust. 2 rozporządzenia MŚ z 24.03.2003 r.¹⁹),
- braku przykrycia warstwą izolacyjną i braku urządzeń chroniących przed rozsiewaniem odpadów (§ 14 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.),
- nieprzeprowadzeniu monitoringu gazu składowiskowego (naruszenie pkt V.4 decyzji Marszałka Woj. Zach. z dnia 9.12.2008 r. udzielającej pozwolenia zintegrowanego i naruszenie pkt 10 decyzji Marszałka Woj. Zach. z dnia 11.06.2010 r. zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska oraz art. 59 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach²⁰),
- przekroczeniu ilości unieszkodliwionych odpadów, zużycia oleju, wody, energii elektrycznej w stosunku do ilości określonych w decyzji Marszałka Woj. Zach. z 30.04.2008 r. udzielającej pozwolenia zintegrowanego,
- zbyt małej pojemności zbiornika do gromadzenia wód odciekowych,
- odprowadzaniu odcieków na tereny leśne, co było niezgodnie z pozwoleniem zintegrowanym w zakresie gospodarowane odciekami,
- przekroczeniu dopuszczalnej rzędnej składowania,
- braku badań w wodach podziemnych wskaźników określonych w pozwoleniu zintegrowanym,
- składowaniu odpadów na zbyt dużej powierzchni sektorów roboczych,
- przedłożeniu Marszałkowi Woj. Zach. niepełnego zbiorczego zestawienia danych o odpadach (brak działów od 1-7),
- składowaniu odpadów od listopada 2011 r. do maja 2012 r. bez uregulowania formalnoprawnego – pozwolenie zintegrowane z 29 października 2007 r. utraciło moc 28 października 2011 r.,
- sporządzeniu niezgodnego ze stanem rzeczywistym zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach zagospodarowania oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów za 2013 r.,
- eksploatacji instalacji z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego – przekroczenie dopuszczalnych stężeń oraz niesystematyczne badanie jakości ścieków przemysłowych we wskaźnikach określonych w pozwoleniu
- braku rowu opaskowego (§ 8 ust. 1), braku ogrodzenia (§ 10), braku brodzika (§ 12 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.).

(dowód: akta kontroli str. 37-54)

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, WIOŚ skierował do zarządzających składowiskami 23 zarządzenia pokontrolne. Ustalono, że w 4 przypadkach, WIOŚ nie skierował do zarządzających składowiskami zarządzeń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 37-54)

W latach 2010-2014 WIOŚ nie wszczynał postępowań administracyjnych o wstrzymaniu korzystania ze składowiska odpadów na podstawie art. 33 ust. 7 uwPOŚ, pomimo, że kontrole składowisk przeprowadzone w latach 2010-2014 wskazywały na nieprawidłowości w ich eksploatacji.

(dowód: akta kontroli str. 24-30)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że *od 1 stycznia 2010 r. powinny funkcjonować składowiska, które spełniają wymagania prawne, bowiem do 31 grudnia 2009*

¹⁸ Ustaliłem na podstawie zbadania dokumentacji z 38 kontroli 12 składowisk nwp.

¹⁹ W sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów – Dz. U. Nr 61, poz. 549 ze zm.

²⁰ Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm. – wersja archiwalna.

składowiska niespełniające wymagań powinny być zamknięte. Kontrole przeprowadzone w latach 2010-2014 wykazywały nieprawidłowości w działalności składowisk, ale w naszej ocenie nie miały zastosowania przepisy ww. art. 33 ust. 7. ustawy wprowadzającej, ponieważ stwierdzone nieprawidłowości nie naruszały wymagań określonych w pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części lub w pozwoleniu na budowę.

(dowód: akta kontroli str. 246,252-253)

W latach 2010-2014 WIOŚ z własnej inicjatywy przeprowadził 74 kontrole składowisk nsw, w ramach cykli kontrolnych koordynowanych przez GIOŚ przeprowadzono 17 kontroli, a na wniosek organu właściwego do zamknięcia składowiska przeprowadzono 15 kontroli składowisk.

(dowód: akta kontroli str. 24-30)

WIOŚ 12 razy wskazał w zarządzeniach pokontrolnych właściwym organom ochrony środowiska na potrzebę zamknięcia składowiska. Ponadto, WIOŚ kierował do ww. organów pisma informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach wskazujących, że składowisko nie powinno być dalej eksploatowane i kwalifikuje się do zamknięcia zgodnie z procedurą określoną w art. 54 ustawy o odpadach.²¹ Zarządzenia pokontrolne wskazujące na potrzebę zamknięcia składowiska, WIOŚ przekazywał właściwym organom ochrony środowiska. We wszystkich przypadkach, właściwy organ, po otrzymaniu zarządzenia, podjął działania w celu zamknięcia składowiska.

(dowód: akta kontroli str. 24-30,37-54)

W ramach prowadzonych przez inspektorów WIOŚ kontroli składowisk odpadów (niezamkniętych i zamkniętych), wobec zarządzających tymi składowiskami w przypadku stwierdzenia popełnienia wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska stosowano sankcje w postaci mandatów karnych oraz pouczeń. W latach 2010 - 2012 zostało wydanych łącznie 8 mandatów karnych na łączną sumę 2.650 zł.

(dowód: akta kontroli str. 109)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że w latach 2013 - 2014 inspektorzy nie mieli uprawnień do wymierzania grzywnien w drodze mandatów karnych na podstawie przepisów karnych zawartych w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Z dniem wejścia w życie ww. ustawy tj. od dnia 23 stycznia 2013 r. utraciły moc przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2002 r. w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego, które odnosiły się do wykroczeń wymienionych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Obecnie trwają prace legislacyjne nad projektem nowelizacji ww. aktu wykonawczego. W związku z faktem, iż nie wystąpił przypadek odmowy przyjęcia mandatu Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie kierował do sądów wniosków o ukaranie sprawcy czynu karalnego.

(dowód: akta kontroli str. 247,254-255)

Zarządzenia pokontrolne kierowane do zarządzających składowiskami oraz protokoły kontroli WIOŚ przekazywał właściwym organom ochrony środowiska. Po kontroli składowiska Grzmiąca, gm. Grzmiąca (składowisko zamknięte) przeprowadzonej od 4 do 20.02.2009 r. (protokół kontroli nr 43 z 20.02.2009 r.) Zarządzenie pokontrolne z 23.02.2009 r. nie zostało przekazane właściwemu organowi ochrony środowiska.²²

W protokole kontroli wskazano na nieprawidłowości, takie jak:

- brak terminowych przeglądów obiektów budowlanych,
- brak badań w wodach podziemnych wskaźników określonych w pozwoleniu zintegrowanym,
- składowanie odpadów na zbyt dużej powierzchni sektorów roboczych, tj. 0,25 ha,
- przedłożenie Marszałkowi Woj. Zach. niepełnego zbiorczego zestawienia danych o odpadach (brak działów od 1-7).

(dowód: akta kontroli str. 44-46)

²¹ Stwierdzono na podstawie zbadania akt kontroli przeprowadzonych na 12 składowiskach.

²² Ustalono, po zbadaniu akt 38 kontroli przeprowadzonych na 12 składowiskach.

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił, że zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać zarządzenie pokontrolne do kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej. Przepisy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska nie obligują wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do przekazywania zarządzeń pokontrolnych innym organom ochrony środowiska. Kopie dokumentów kontroli i działań pokontrolnych przekazywane są na wniosek zainteresowanego organu ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 247,255)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności WIOŚ w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W bazie „Monitoring składowiska”, w której gromadzono dane z monitoringu środowiska prowadzonego na składowiskach, nie ujęto składowiska w Dargosławiu, gm. Brojce (teren b. woj. szczecińskiego).

(dowód: akta kontroli str. 110-111)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że składowisko odpadów w Dargosławiu (gm. Brojce) nie zostało wprowadzone do bazy danych „Monitoring składowisk” z uwagi na to, że zarządzający składowiskiem nie prowadził badań monitoringowych i nie przesyłał ich do WIOŚ w Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 331,336-337)

2. WIOŚ, po przeprowadzeniu 4 kontroli, w których stwierdził nieprawidłowości, nie skierował zarządzeń pokontrolnych do zarządzających tymi składowiskami. Dotyczyło to:

A) Po kontroli składowiska w Lubiechowie Górnym, gm. Cedynia (składowisko w eksploatacji) przeprowadzonej w dniach 17-27.06.2013 r. (protokół kontroli z 27.06.2013 r.), WIOŚ pismem z 9.09.2013 r. skierowanym do Urzędu Marszałkowskiego przesłał dokumentację dot. składowiska z protokołem z 27.06.2013 r. do służbowego wykorzystania. Nieprawidłowości dotyczyły m.in. nie spalania w pochodni gazu składowiskowego (naruszenie § 8 ust. 2 rozporządzenia MŚ z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów), pomimo, że z dniem 21.12.2012 r. zarządzający składowiskiem uruchomił instalację odgazowania składowiska odpadów. Analizując wyniki pomiarów gazu składowiskowego i biorąc pod uwagę stan nagromadzenia odpadów komunalnych na składowisku na koniec 2012 r. wynoszący 17.420 Mg, stwierdzono, że niska zawartość metanu w gazie składowiskowym świadczy o dotychczasowej niewłaściwej eksploatacji składowiska (brak komprimowania składowanych odpadów i brak przykrywania ich warstwami izolacyjnymi).

Ekopal Sp.j. w piśmie z 28.06.2013 r. skierowanym do WIOŚ odniósł się do zapisów zawartych w pkt 2 protokołu kontroli dot. braku spalania gazu. Stwierdził, że w przypadku, gdy stężenie metanu w gazie składowiskowy wynosi od 0,6% do 3% nie ma fizycznej możliwości jego spalania na pochodni. Dolną granicą zapłonu gazu na pochodni jest stężenie w granicach ok 20%.

Marszałek Woj. Zach. decyzją z 24 lutego 2014 r. udzielił firmie BSC Ekopal Sp.j. pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie składowiska odpadów /.../.

B) Po kontroli składowiska w Godowie, gm. Maszewo (składowisko zamknięte od czerwca 2012 r.) przeprowadzonej 17.05.2012 r. na wniosek Urzędu Marszałkowskiego (protokół kontroli z 17.05.2012 r.) stwierdzono, że:

- składowano odpady od listopada 2011 r. do maja 2012 r. bez uregulowania formalnoprawnego. Pozwolenie zintegrowane z 29 października 2007 r. utraciło moc 28 października 2011 r.,

- składowisko jest przygotowane i przystosowane do zamknięcia technicznego wynikającego z art. 54 ustawy o odpadach.

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego decyzją z dnia 04.06.2012 r., wyraził zgodę na zamknięcie składowiska.

C) Po kontroli składowiska Komorowo, gm. Resko (składowisko zamknięte od października 2012 r.) przeprowadzonej w dniach 05-20.09.2012 r. na wniosek Marszałka Woj. Zach. (protokół

kontroli z 20.09.2012 r.) stwierdzono m.in. brak: izolacji syntetycznej (§ 5 ust. 7 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.), wykorzystania gazu składowiskowego do celów energetycznych lub spalania w pochodni (§ 9 ust. 2 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.), rowu opaskowego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.), ogrodzenia (§ 10 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.), brodzika (§ 12 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r.).

WIOŚ pismem z 27.09.2012 r. skierowanym do Marszałka Woj. Zach. przedstawił ustalenia z kontroli wskazujące, że składowisko nie powinno być dalej eksploatowane i kwalifikuje się do zamknięcia w trybie art. 54 ust. 1 ustawy o odpadach.

Marszałek Woj. Zach. decyzją z 10.10.2012 r., wyraził zgodę na zamknięcie składowiska.

D) Po kontroli składowiska Wałcz II gm. Wałcz (składowisko w eksploatacji) przeprowadzonej w dniach 15.09-22.10.2014 r. zarządzający składowiskiem (Zakład Gospodarki Komunalnej w Wałczu) odmówił podpisania protokołu kontroli z 22.10.2014 r. Nieprawidłowości dotyczyły:

- zarządzania przez jednostkę budżetową gminnym składowiskiem odpadów po 23.01.2014 r. (art. 136 w związku z art. 243 ustawy o odpadach),
- wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego bez wymaganego pozwolenia (art. 122 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r. poz. 145 ze zm.),
- nieprzekazanie przez gminną jednostkę organizacyjną odebranych w okresie od 1.05.2014 r. do 31.08.2014 r. od właścicieli nieruchomości zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów zielonych do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.).

(dowód: akta kontroli str. 37-54)

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że podstawę materialnoprawną wydania zarządzenia pokontrolnego stanowi art. 12 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, zgodnie, z którym na podstawie ustaleń kontroli, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać zarządzenie pokontrolne, a kierownik jednostki organizacyjnej lub kontrolowana osoba fizyczna, w terminie wyznaczonym w zarządzeniu pokontrolnym mają obowiązek poinformować wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zakresie podjętych i realizowanych działań służących wyeliminowaniu wskazanych naruszeń. Z przepisu wynika, iż wydawanie zarządzeń pokontrolnych stanowi uprawnienie nie zaś obligatoryjną przesłankę do tego rodzaju działań pokontrolnych. Nie stanowi ono decyzji administracyjnej, ale podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Wydanie zarządzenia pokontrolnego skutkuje zawiązaniem stosunku administracyjnoprawnego pomiędzy organem Inspekcji Ochrony Środowiska a adresatem zarządzenia, z którego to stosunku wypływa obowiązek informacyjny ciążyący na adresacie. Uchybienie temu obowiązkowi jest karalne, jako wykroczenie. W zarządzeniu pokontrolnym organ Inspekcji Ochrony Środowiska nie może na kontrolowany podmiot lub jego kierownika nałożyć bezpośredniego obowiązku podjęcia jakichkolwiek konkretnych działań, które zmierzałyby do usunięcia stwierdzonych naruszeń (Czech Tomasz, artykuł ZNSA.2011.3.89; Zarządzenie pokontrolne organów Inspekcji Ochrony Środowiska. Teza nr 1 133650/1). Warto również wskazać, iż wojewódzki inspektor ochrony środowiska ma możliwość podejmowania innej niż zarządzenie pokontrolne formy działań pokontrolnych, a mianowicie może na przykład skierować na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska wystąpienie pokontrolne do innego organu kontroli zawierające informacje o wynikach kontroli w celu służbowego wykorzystania i podjęcia ewentualnych działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Kontrole w Lubiechowie Górnym, Godowie i Komorowie przeprowadzono na wniosek Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, który, po otrzymaniu dokumentacji z kontroli udzielił pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji w Lubiechowie oraz wyraził zgodę na zamknięcie składowisk w Godowie i Komorowie. Odnośnie kontroli przeprowadzonej w dniach 15.09.-22.10.2014 r. na składowisku w Wałczu, zarządzenie pokontrolne jest w przygotowaniu. Przepisy ww. ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska nie regulują terminu, w jakim organ ma wydać zarządzenie pokontrolne.

(dowód: akta kontroli str. 246, 250-252)

3. W wyniku kontroli dokumentacji z 38 kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ na 12 składowiskach ustalono, że w 8 protokołach kontroli (dotyczących 5 składowisk), nie traktowano jako nieprawidłowości bierne odprowadzanie gazu składowiskowego do atmosfery. Dotyczyło to kontroli:

A) składowiska Stradzewo, gm. Choszczno przeprowadzonej 11.03.2009 r. i 17.06.2010 r. W protokołach kontroli z 11.03.2009 r. i 17.06.2010 r. nie ujawniono nieprawidłowości polegającej na odprowadzaniu gazu składowiskowego w sposób bierny, pomimo, że w protokole kontroli z 11.03.2009 r. odnotowano zamontowanie studzienek odgazowujących na kwaterze nr 2, po uformowaniu pierwszej warstwy składowanych odpadów. W zestawieniach danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów (będących załącznikami do protokołów kontroli) w dziale 8.pkt. 39 odnotowano, że na składowisku funkcjonuje instalacja do odprowadzania gazu składowiskowego z emisją do atmosfery za pomocą dwóch studni odgazowujących – bez spalania w pochodni i odzysku energii, a więc w sposób bierny. Dopiero w protokole kontroli z 5.09.2011 r. odnotowano nieprawidłowość polegającą na braku wykorzystania gazu składowiskowego do celów energetycznych lub spalania w pochodni, a w zarządzeniu pokontrolnym z 7.10.2011 r. polecono niezwłoczne podjęcia działań w celu wykorzystania gazu składowiskowego do celów energetycznych lub spalania w pochodni.

(dowód: akta kontroli str. 40-43)

B) składowiska Grzmiąca, gm. Grzmiąca przeprowadzonych od 4 do 20.02. 2009 r. i od 27.07 do 30.08.2011 r. W protokołach kontroli z 20.02.2009 r. i 30.08.2011 r. nie ujawniono nieprawidłowości polegającej na odprowadzaniu gazu składowiskowego w sposób bierny, pomimo, że w protokole kontroli, w części I (opisowej) wskazano, że „kwaterę składowiska wyposażono również w 2 studnie odgazowujące”. A w karcie charakterystyki (stanowiącej załącznik do protokołu kontroli z 30.08.2011 r.) wpisano, że instalacja do ujmowania gaz składowiskowego składa się z dwóch studni do biernego odgazowania.

(dowód: akta kontroli str. 44-46)

C) składowiska Wardyń Górny, gm. Połczyn Zdrój przeprowadzonej od 09.06 do 01.07.2010 r. W protokole kontroli z 1.07.2010 r. nie wykazano nieprawidłowości polegającej na biernym odprowadzaniu gazu składowiskowego, pomimo, że w załączniku do protokołu kontroli, w dziale 8 pkt 39 odnotowano posiadanie instalacji do odprowadzania gazu z emisją do atmosfery. Dopiero w protokole kontroli z 12.11.2012 r. zawarto informację, że zarządzający składowiskiem podjął działania mające na celu zamontowanie i podłączenie urządzeń do odprowadzania i spalania biogazu w pochodniach.

(dowód: akta kontroli str. 47-48)

D) składowiska Mirosławiec, gm. Mirosławiec przeprowadzonej od 14 do 16.09.2010 r., nie wykazano braku instalacji do czynnego odprowadzania gazu składowiskowego, pomimo, że w załączniku nr 5 do protokołu kontroli, w dziale 8 pkt 39 odnotowano posiadanie instalacji do odprowadzania gazu z emisją do atmosfery. Dopiero w protokole kontroli z 5.02.2013 r. odnotowano nieprawidłowość polegającą na braku instalacji do czynnego odgazowania składowiska. Podczas kontroli przeprowadzonej od 07 do 12.06.2013 r. (protokół kontroli z 12.06.2013 r.) stwierdzono prawidłowe funkcjonowanie instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego i jego spalanie w pochodni.

(dowód: akta kontroli str. 51)

E) składowiska Wałcz II, gm. Wałcz przeprowadzonej w dniach: 01-29.07.2009 r. (protokół kontroli nr 19 z 29.07.2009 r.) i 28.10-10.11.2011 r. (protokół kontroli z 10.11.2011 r.) nie wykazano nieprawidłowości polegającej na biernym odgazowywaniu składowiska, pomimo, że w protokole kontroli odnotowano prowadzenie biernego odgazowania za pomocą 5 kominów (protokół z 2009 r.), a w załączniku nr 8 do protokołu kontroli z 2011 r., w dziale 8 pkt 39 odnotowano posiadanie instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego z emisją do atmosfery. W protokole kontroli z 22.10.2014 r. odnotowano instalację od czynnego odprowadzania gazu składowiskowego (5 studni i dwie pochodnie).

(dowód: akta kontroli str. 51-53)

Brak wykorzystania gazu składowiskowego do celów energetycznych lub spalania w pochodni było niezgodne z przepisami § 9 ust. 2 rozporządzenia MŚ z dnia 24.03.2003 r. Kontrolowane składowiska nie spełniały również wymagania 4 załącznika nr 1 do dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26.04.1999 r. w sprawie składowania odpadów.

Zachodniopomorski IOŚ Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że zgodnie z *Traktatem Akcesyjnym termin przejściowy na dostosowanie składowisk odpadów niespełniających wymagań technicznych do wymogów dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów upłynął w dniu 31 grudnia 2009 r.* Oznacza to, że do ww. dnia zarządzający składowiskami odpadów powinni je dostosować do wymogów obowiązujących przepisów. W związku z powyższym w toku kontroli składowisk prowadzonych do dnia 1 stycznia 2010 r. odprowadzanie gazu składowiskowego w sposób bierny nie mogło zostać wykazywane jako nieprawidłowość z uwagi na czas jaki pozostał zarządzającemu na dostosowanie składowiska do wymogów ww. dyrektywy Rady 1999/31/WE. Dlatego podczas kontroli składowiska odpadów w Stradzewie przeprowadzonej w okresie od 11.02 do 11.03.2009 r., składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Grzmiąca, przeprowadzonej w dniach 04-20.02.2009 r. nie zostało wykazane, jako nieprawidłowość odprowadzanie gazu składowiskowego w sposób bierny.

Kontrole przeprowadzone po 01.01.2010 r., podczas których nie udokumentowano w protokołach nieprawidłowości polegającej na odprowadzaniu gazu składowiskowego w sposób bierny dotyczyły działalności składowisk w okresie sprzed 2010 r. lub nie obejmowały zagadnień gazu składowiskowego (np.: wstępne oszacowanie poziomu kierowania odpadów ulegających biodegradacji do zagospodarowania w procesach innych niż składowanie – kontrola z 17.06.2010 r. na składowisku w Stradzewie; odprowadzania odcieków z terenu składowiska na tereny leśne – kontrola interwencyjna od 27.07 do 30.08.2011 r. na składowisku w Grzmiącej; odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych – kontrola od 9.06 do 1.07.2010 r. na składowisku w Wardymiu Górnym; zbieranie odpadów i odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – kontrola w dniach 14-16.09.2010 r. na składowisku w Mirosławcu; przestrzeganie przepisów ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ustawy o odpadach oraz ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym – kontrola w dniach 28.10.-10.11.2011 r. w Wałczu II.

(dowód: akta kontroli str. 247-248,256-260)

NIK nie podziela stanowiska zawartego w wyjaśnieniach, albowiem obowiązek wyposażenia w instalację do odprowadzania gazu składowiskowego składowiska odpadów, na którym przewiduje się składowanie odpadów ulegających biodegradacji oraz oczyszczania i wykorzystania gazu składowiskowego do celów energetycznych, a jeżeli jest to niemożliwe - spalania w pochodni wynikał z przepisów § 9 ust 1 i 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z 24.03.2003 r. Nie można również zgodzić się z argumentem, że przedmiotem kontroli składowisk nie był gaz składowiskowy. Kontrolujący, podczas kontroli, posiadali wiedzę o nieprawidłowościach w sposobie odprowadzania gazu składowiskowego, o czym świadczyły zapisy w protokołach kontroli oraz załącznikach do nich. W tej sytuacji - zdaniem NIK – należało podjąć stosowne działania.

Zadania w zakresie monitoringu składowisk położonych na terenie byłego woj. woj. koszalińskiego wykonywał, nie posiadając zakresu czynności, główny specjalista z Wydziału Monitoringu, któremu, zgodnie z opisem stanowiska pracy – bez daty sporządzenia i zapoznania się – nie powierzono zadań związanych z monitorowaniem składowisk, lecz monitorowanie wód podziemnych na terenie woj. zachodniopomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 15-19,110-111)

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że: *zadania w zakresie monitoringu składowisk na terenie całego województwa zachodniopomorskiego powierzone zostały pracownikowi Wydziału Monitoringu Środowiska (zakres czynności z dnia 5.05.2000 r.). W ostatnich latach ze względu na częste nieobecności, osobą zastępującą, jak również przejmującą część zadań, w szczególności związanych z obszarem działania Delegatury w Koszalinie, była Pani H.Sz.-K. Do głównych obowiązków należały zadania związane z monitoringiem wód podziemnych, którego elementem są zadania związane z monitoringiem składowisk odpadów. Opis stanowiska głównego specjalisty ds. monitoringu wód podziemnych został sporządzony przed 31 maja 2008 r.*

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność WIOŚ w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska działań w zakresie zapewnienia nadzoru nad prawidłowością prowadzenia rekultywacji i monitoringu zamkniętych składowisk.

Opis stanu faktycznego

W okresie od 30.06.2002 r. do 31.12.2014 na terenie woj. zachodniopomorskiego zamknięto 69 składowisk odpadów. W trakcie rekultywacji pozostawało 67 składowisk, z czego rekultywację 4 składowisk zakończono²³.

Na 69 składowisk zamkniętych, 2 składowiska nie były rekultywowane. Dotyczyło to składowiska:

- w Osinie, gm. Osina. Zgodnie z decyzją Starosty Goleniowskiego z 27.08.2012 r. o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska, I etap realizacji harmonogramu działań zakończy się 31.10.2015 r.,

- w Dargosławiu, gm. Brojce: od 1.10.2003 r. zaprzestano przyjmowania odpadów na składowisko (składowisko zapełnione). Prowadzono działalność polegającą na wytwarzaniu odpadów w związku z ich wydobyciem ze składowiska na podstawie decyzji Starosty Gryfickiego z dnia 03.08.2012 r., (decyzja Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19.12.2013 r. zmieniająca decyzję na wydobycie w zakresie prolongaty terminu ważności decyzji do dnia 31.07.2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 71-92)

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił m.in, że *składowisko odpadów w Dargosławiu, gm. Brojce zostało ujęte w wykazie składowisk zamkniętych, ponieważ nie funkcjonowało po dniu 31 grudnia 2009 r., gdyż w roku 2008 zaprzestano przyjmowania odpadów na składowisko. W dniu 29 lutego 2012 r. zarządzający złożył wniosek do Starosty Gryfickiego o zamknięcie składowiska. Kontrola WIOŚ odbyła się 19 kwietnia 2012 r. Stwierdzono, że składowisko nie jest przygotowane do zamknięcia. Zarządzający wycofał wniosek. W dniu 3 marca 2012 r. uzyskał pozwolenie Starosty Gryfickiego na wytwarzanie odpadów w związku z ich wydobyciem ze składowiska. W dniu 13 listopada 2012 r. WIOŚ przeprowadził kontrolę opartą na analizie dokumentacji i wydał zarządzenie pokontrolne z dnia 15 listopada 2012 r. przypominające o konieczności złożenia wniosku. W odpowiedzi zarządzający wskazał datę 31 grudnia 2013 r. (zgodnie z terminem ważności ww. decyzji z dnia 03.08.2012 r.) jako termin zakończenia wywozu odpadów ze składowiska. W tym samym terminie powinny zakończyć się także prace związane z zabezpieczeniem miejsca po wydobyciu odpadów. Pismem z 12 lipca 2013 r. zarządzający poinformował WIOŚ, że na składowisku prowadzone są prace przygotowawcze do wydobycia odpadów. Według ustaleń WIOŚ, w dniu 27 grudnia 2013 r. zarządzający składowiskiem dokonał wyboru najkorzystniejszej oferty na wydobycie i zagospodarowanie odpadów znajdujących się na składowisku, a 30 grudnia 2013 r. zawarł umowę z Wykonawcą prac.*

(dowód: akta kontroli str. 331,335-336)

W latach 2010-2014 WIOŚ przeprowadził 89 kontroli obejmując nimi 46 składowisk zamkniętych. Zakres kontroli składowisk zamkniętych obejmował m.in. realizację harmonogramu działań związanych z rekultywacją składowiska oraz analizę bieżących wyników monitoringu składowiska. Ustalenia kontroli zostały udokumentowane w protokołach kontroli, oprócz kontroli opartych o dokumentację (analiza danych zawartych w karcie składowiska), które ujmowano w dokumencie pt. „Adnotacja z czynności kontrolnych opartych na analizie dokumentacji /...”.

W toku ww. kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na:

- braku instalacji do czynnego odgazowania składowiska, piezometrów, reperów, izolacji syntetycznej,

²³ Lisia Góra, gm. Dygowo; Bobolice, gm. Bobolice; Porzecze, gm. Darłowo; Śmilicz, gm. Barwice.

- niezapewnieniu właściwej ochrony wód i ziemi przed zanieczyszczeniami,
- braku zabezpieczenia składowiska przed dostępem osób nieuprawnionych i nielegalnym składowaniu odpadów,
- monitorowaniu składowiska niezgodnie z wymaganiami,
- nierealizowaniu harmonogramu prac związanych z rekultywacją składowiska,
- wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe,
- przyjęciu odpadów gruzu budowlanego (50 Mg) i urobku ziemnego (150 ton) na składowisko w celu odzysku (do rekultywacji składowiska) bez wymaganego zezwolenia.

(dowód: akta kontroli str. 83-92)

W ramach kontroli zamkniętych składowisk niespełniających wymagań WIOŚ nie przeprowadzał badań i pomiarów.

(dowód: akta kontroli str. 248)

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że *WIOŚ w ramach kontroli i nadzoru nad zamkniętymi składowiskami nie przeprowadzał badań i pomiarów, ponieważ prowadzenie badań monitoringu składowiska odpadów należy do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów, a Inspekcja Ochrony Środowiska nie posiada środków celowych na prowadzenie takich badań. Ponadto, przyjmowane jest założenie, iż przesyłane w ramach monitoringu składowisk wyniki gwarantują wiarygodność przeprowadzonych pomiarów, jako przeprowadzone przez akredytowane laboratorium lub certyfikowane jednostki badawcze.*

(dowód: akta kontroli str. 266)

Zarządzający składowiskami nie informowali WIOŚ o zmianie parametrów na zamkniętych składowiskach odpadów, wskazującej na możliwość wystąpienia lub powstania zagrożeń dla środowiska. Po zbadaniu dokumentacji (raportów, analiz wyników badań) 10 składowisk za lata 2010-2013 nie stwierdzono takiego zagrożenia.

(dowód: akta kontroli str. 83-92,98-101)

Otrzymane od zarządzających składowiskami wyniki monitoringu analizowano i ujmowano w bazie danych, w zakładkach: „Karta składowiska” oraz „Monitoring składowiska”. Z badań wyników monitoringu sporządzano wydruki. W bazie wpisane były osoby aktualizujące wyniki monitoringu i osoba kontrolująca składowisko.

(dowód: akta kontroli str. 102-104,110-111)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. WIOŚ nieskutecznie egzekwował od zarządzających 10 zamkniętymi składowiskami²⁴ przesyłania za lata 2010-2013 wyników monitoringu poeksploatacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 71-92)

W myśl przepisów art. 124 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach²⁵, zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany przekazywać wyniki monitoringu składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału następnego roku kalendarzowego po zakończeniu roku, którego te wyniki dotyczą.

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że *w ramach nadzoru nad funkcjonowaniem składowisk odpadów w województwie zachodniopomorskim WIOŚ podejmował doraźne działania przypominające podmiotom o obowiązkach w zakresie monitoringu poeksploatacyjnego składowisk. Prowadzono korespondencję pisemną, wykonywane były również telefony oraz kontaktowano się za pośrednictwem poczty elektronicznej. W przypadku ww. 10 składowisk WIOŚ podejmował interwencje drogą*

²⁴ Dotyczyło to składowisk: Warnino, gm. Tychowo; Objezierza, gm. Krzęcin; Mielenka Drawskiego, gm. Drawsko Pom.; Dargosławia, gm. Brojce; Kusina, gm. Karnice; Wietrzna, gm. Polanów; Boleszkowic, gm. Boleszkowice; Nowego Warpna, gm. Nowe Warpno; Kołacz, gm. Połczyn Zdrój; Lepina, gm. Sławoborze).

²⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 21 ze zm. Poprzednio art. 59 ust. 1 pkt 7 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach – Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm. – utraciła moc z dniem 23 stycznia 2013 r.

telefoniczną monitorując zarządzających o obowiązku wynikającym z art. 124 ust.4, 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

(dowód: akta kontroli str. 248, 260-261)

2. W wyniku zbadania dokumentacji z monitoringu 10 zamkniętych składowisk²⁶ stwierdzono brak dokumentowania dat wpływu 14 raportów od 6 zarządzających składowiskami²⁷, co uniemożliwiało analizowanie terminowości wpływu raportów do WIOŚ.

(dowód: akta kontroli str. 102-104)

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że zdarzały się przypadki nie udokumentowania wpływu raportu, gdyż wpływały one bezpośrednio do Wydziału Monitoringu. Nie mniej jednak warto wskazać, iż data ostatniej serii badań potwierdziła opracowanie danego raportu w ustawowym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 331,336)

3. W latach 2010-2014 nie przeprowadzono kontroli 23 składowisk zamkniętych²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 83-92)

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił m.in., że wyniki monitoringu środowiska prowadzonego na składowiskach: Rościn gm. Drawno, Objezierze gm. Krzęcin, Kunowo gm. Banie, Przyjezierze gm. Moryń, Czarnołęka gm. Trzcińsko Zdrój, Dębogóra gm. Widuchowa, Kłęby gm. Golczewo, Chrzastowo gm. Kamień Pomorski, Międzyzdroje gm. Międzyzdroje, Reclaw gm. Wolin, Kraśnik gm. Węgorzyno, Boleszkowice gm. Boleszkowice, Dębno gm. Dębno, Strapie gm. Barlinek, Rychnów gm. Barlinek, Nowogródek Pomorski gm. Nowogródek Pomorski, Nowe Warpno gm. Nowe Warpno, Sierakowo gm. Police, Dębiec gm. Lipiany, Staniewice gm. Postomino, Marszewo gm. Postomino, Pałowo gm. Postomino, Dolice gm. Dolice, Szczecin-Klucz, ul. Komety, nie wskazywały na możliwość wystąpienia lub powstania zagrożenia na ww. składowiskach. W wodach podziemnych badanych wokół składowisk nie stwierdzono utrzymujących się, podwyższonych się zawartości metali ciężkich co wykluczyło ich bezpośrednie oddziaływanie na środowisko wodno-gruntowe. W związku z powyższym WIOŚ w Szczecinie nie podejmował działań kontrolnych i interwencyjnych określonych w art. 139 ust.1, 2, 3 ustawy z dnia o odpadach, mających na celu ustalenie ewentualnych przyczyn zmian obserwowanych parametrów oraz możliwych zagrożeń dla środowiska.

Podkreślić należy, iż zgodnie z wytycznymi do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska, do planów kontroli na dany rok w pierwszej kolejności należy przyjąć zakłady zakwalifikowane do kategorii ryzyka I-IV. Zamkniętym składowiskom, z uwagi na zaprzestanie eksploatacji, nadawana jest V kategoria ryzyka. W związku z powyższym przedmiotowe składowiska kontrolowane są, gdy wpływa wniosek innego organu bądź podmiotu, dotyczący podejrzenia występowania naruszeń lub nieprawidłowości związanych z przepisami ochrony środowiska, jak również w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sposobie i zakresie prowadzonego monitoringu poeksploatacyjnego składowiska odpadów. Ww. sytuacji nie wystąpiły w przypadku 23 zamkniętych składowisk i w związku z powyższym nie zostały one skontrolowane w latach 2010-2014. Należy również wskazać, że priorytetem w działalności kontrolnej WIOŚ w Szczecinie w ww. okresie, był nadzór nad składowiskami odpadów niespełniającymi wymogów dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, które pomimo tego nadal funkcjonowały.

(dowód: akta kontroli str. 248, 261-266)

²⁶ Objezierze, gm. Krzęcin; Pomień, gm. Recz; Dębsko, gm. Kalisz Pom.; Międzywodzie, gm. Dziwnów; Chrzastowo, gm. Kamień Pom.; Lisia Góra, gm. Dygowo; Prusinowo, gm. Łobez; Nowogródek Pom., gm. Nowogródek Pom.; Karniewo, gm. Pyrzyce; Powlice, gm. Ińsko.

²⁷ Pomień, gm. Recz za lata 2010-2012, Międzywodzie, gm. Dziwnów za lata 2010-2011; Chrzastowie, gm. Kamień Pom. za lata 2011-2012; Lisia Góra, gm. Dygowo za 2011 r.; Prusinowo, gm. Łobez za lata 2011-2013; Nowogródek Pom., gm. Nowogródek Pom. za lata 2010-2013.

²⁸ Rościn, gm. Drawno; Objezierze, gm. Krzęcin; Kunowo, gm. Banie; Przyjezierze, gm. Moryń; Czarnołęka, gm. Trzcińsko Zdrój; Dębogóra, gm. Widuchowa; Kłęby, gm. Golczewo; Chrzastowo, gm. Kamień Pom.; Międzyzdroje, gm. Międzyzdroje; Reclaw, gm. Wolin; Kraśnik, gm. Węgorzyno; Boleszkowice, gm. Boleszkowice; Dębno, gm. Dębno; Strapie, gm. Barlinek; Rychnów, gm. Barlinek; Nowogródek Pom., gm. Nowogródek Pom.; Nowe Warpno, gm. Nowe Warpno; Sierakowo, gm. Police; Dębiec, gm. Lipiany; Staniewice, gm. Postomino; Marszewo, gm. Postomino; Pałowo, gm. Postomino; Dolice, gm. Dolice; Szczecin Klucz.

NIK nie podziela stanowiska zawartego w wyjaśnieniach, albowiem wobec 3 składowisk nie objętych kontrolą w latach 2010-2014 (Objezierze, gm. Krzęcin; Boleszkowice, gm. Boleszkowice; Nowe Warpno, gm. Nowe Warpno), zarządzający nie przedłożyli za ww. okres wyników monitoringu poeksploatacyjnego składowisk odpadów, a w związku z czym WIOŚ nie miał możliwości kontroli i stwierdzenia nieprawidłowości w sposobie i zakresie prowadzonego monitoringu poeksploatacyjnego tych składowisk.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność WIOŚ w zbadanym zakresie.

3. Realizacja przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska działań w zakresie zapewnienia monitorowania wpływu niezamkniętych składowisk, niespełniających wymagań prawa, na ludzi i środowisko.

Opis stanu faktycznego

WIOŚ sprawował nadzór nad prawidłowością prowadzenia monitoringu składowisk poprzez kontrole, podczas których badano sposób prowadzenia składowisk i analizowano wyniki monitoringu, jak również poprzez analizę wyników monitoringu składowisk przesyłanych przez zarządzających składowiskami.

Na podstawie 12 wytypowanych protokołów z kontroli składowisk²⁹ ustalono m.in., że w:

- Lubiechowie Górnym, gm. Cedynia (protokół kontroli z 24.08.2011 r.) m.in.: nie prowadzono monitoringu gazu składowiskowego. W protokole kontroli z 27.06.2013 r., po analizie wyników pomiarów gazu składowiskowego i ilości nagromadzonych odpadów komunalnych, stwierdzono, że niska zawartość metanu w gazie składowiskowym świadczy o dotychczasowej niewłaściwej eksploatacji składowiska (brak komprymowania składowanych odpadów i brak przykrywania ich warstwami izolacyjnymi). Udział tlenu w gazie składowiskowym wynosił od 16,5% do 22,4%.
- Stradzewie, gm. Choszczno (protokół kontroli z 12.06.2014 r.) m.in. przekroczone ilości unieszkodliwionych odpadów, zużycia oleju, wody, energii elektrycznej,
- Grzmiącej, gm. Grzmiąca (protokół kontroli z 20.02.2009 r.) nie prowadzono badań w wodach podziemnych wskaźników określonych w pozwoleniu zintegrowanym,
- Wardyniu Górnym, gm. Połczyn Zdrój (protokół kontroli z 26.05.2014 r.) m.in. przekroczone dopuszczalne stężenia oraz niesystematycznie badano jakość ścieków przemysłowych we wskaźnikach określonych w pozwoleniu.

(dowód: akta kontroli str. 37-54)

WIOŚ w ramach kontroli niezamkniętych składowisk niespełniających wymagań nie przeprowadzał badań i pomiarów

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił, że brak ww. badań wynika m.in. z faktu gdyż *prowadzenie badań monitoringu składowiska należy do obowiązków zarządzającego składowiskiem. Inspekcja Ochrony Środowiska nie posiada środków celowych na prowadzenie takich badań. Mając na uwadze konieczne wydatki związane z działalnością ustawową, wykonywanie badań i pomiarów parametrów niezamkniętych składowisk stanowiłoby znaczące obciążenie budżetu i byłoby nieuzasadnione ekonomicznie. Dotychczas nie wpłynęły wnioski uzasadniające konieczność przeprowadzania przez Inspekcję ww. badań. Ponadto, mając na uwadze, iż zgodnie z art. 147a ustawy Prawo ochrony środowiska prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani zapewnić wykonanie pomiarów wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska poprzez akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, ze zm.) lub certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 oraz*

²⁹ Wytypowane (celowo) do kontroli składowiska (Pławienko, gm. Bierzwnik; Lubiechów Góry, gm. Cedynia; Stradzewo, gm. Choszczno; Człopa-Bogdanki, gm. Człopa; Podańsko, gm. Goleniów; Grzmiąca, gm. Grzmiąca; Godowo, gm. Maszewo; Wardyń Górny, gm. Połczyn Zdrój; Komorowo, gm. Resko; Drzesz, gm. Trzcińsko Zdrój; Mirosławiec, gm. Mirosławiec; Wałcz II, gm. Wałcz).

z 2012 r. poz. 908) - w zakresie badań, do których wykonywania są obowiązani, to przyjmowane jest założenie, iż przesyłane w ramach monitoringu składowisk wyniki gwarantują wiarygodność przeprowadzonych pomiarów.

(dowód: akta kontroli str. 331,335-336)

WIOŚ systematycznie kontrolował parametry niezamkniętych składowisk niespełniających wymagań prawa poprzez analizę wyników monitoringu składowiska, przedkładanych przez zarządzających tymi instalacjami (z poniższymi uwagami).

(dowód: akta kontroli str. 102-104)

Przeprowadzenie analiz otrzymanych wyników monitoringu składowisk ujmowano w bazie „Monitoring składowiska”, w zakładkach: „Karta składowiska” oraz „Monitoring”. Z badań wyników monitoringu sporządzano wydruki. W bazie wpisane są osoby aktualizujące dane i osoba kontrolująca składowisko.

(dowód: akta kontroli str. 110-111)

Zarządzający składowiskami nie informowali WIOŚ o zmianie parametrów, wskazujących na możliwość wystąpienia lub powstania zagrożeń dla środowiska – nie stwierdzono takiego zagrożenia po zbadaniu dokumentacji (raportów, analiz wyników badań) 12 składowisk za lata 2010-2013.

(dowód: akta kontroli str. 24-30,98-101)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności WIOŚ w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Od 2 (z 29) zarządzających niezamkniętymi składowiskami (Dargosław, gm. Brojce i Kusin, gm. Karnice) nie wyegzekwowano złożenia za lata 2010-2013 raportów z badań monitoringowych.

(dowód: akta kontroli str. 24-30)

2. Na podstawie 12 wytypowanych do kontroli składowisk nsw ustalono, że:

- 4 zarządzających składowiskami przedłożyło niekompletne wyniki badań. Dotyczyło to składowisk: Pławienko, gm. Bierzwnik (brak wyników badań za 2013 r. gazu składowiskowego i osiadania), Lubiechowa, gm. Cedynia (brak wyników badań gazu składowiskowego za 2010 i 2013 r. oraz osiadania za lata 2010-2013), Drzeszcz, gm. Trzcińsko Zdrój (brak wyników badań gazu składowiskowego i osiadania za lata 2010-2013), Mirosławiec, gm. Mirosławiec (brak wyników badań osiadania za lata 2010-2013),- 23 raporty od 8 zarządzających składowiskami nie posiadało dat wpływu do WIOŚ.

(dowód: akta kontroli str. 102-104,105-108)

W myśl przepisów art. 124 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach³⁰, zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany przekazywać wyniki monitoringu składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału następnego roku kalendarzowego po zakończeniu roku, którego te wyniki dotyczą.

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił, że w przypadku składowisk: Dargosław, gm. Brojce oraz Kusin, gm. Karnice, WIOŚ w Szczecinie podejmował interwencje drogą telefoniczną przypominające zarządzającym ww. składowiskami o obowiązkach dotyczących prowadzenia monitoringu poeksploatacyjnego składowisk oraz przedkładania jego wyników do WIOŚ, zgodnie z art. 124 ust. 4, 5 ustawy o odpadach Podczas kontroli przeprowadzonej w okresie od 08.05-11.06.2013 r. składowiska odpadów Dargosław, gm. Brojce, zostało stwierdzone naruszenie w postaci „braku badań monitoringowych składowiska odpadów, za co zgodnie z art. 189 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach ... grozi zarządzającemu składowiskiem odpadów kara aresztu albo grzywny.

W przypadku składowiska Kusin, gm. Karnice podczas kontroli przeprowadzonej w okresie od 06.07-20.07.2012 r. zostało stwierdzone naruszenie w postaci „braku badań monitoringowych” w związku z czym zostały zastosowane dwa pouczenia zgodnie z art. 78

³⁰ Dz.U. z 2013 r. poz. 21 ze zm. Poprzednio art. 59 ust. 1 pkt 7 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach – Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm. – utraciła moc z dniem 23 stycznia 2013 r.

ustawy o odpadach ... za „niedopełnienie obowiązków w zakresie monitorowania składowiska odpadów w trakcie jego eksploatacji” oraz za „niedopełnienie obowiązku w zakresie przesyłania wyników monitorowania składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska”.

W przypadku składowiska Lubiechów, gm. Cedynia, podczas kontroli przeprowadzonej w okresie od 19-24.08.2011 r., która obejmowała okres 2010 r., zastosowano pouczenie z art. 78 ustawy o odpadach ...za brak prowadzenia monitoringu w zakresie gazu składowiskowego oraz zostało wydane zarządzenie pokontrolne z dnia 26.09.2011r.

W przypadku składowiska Drzesz, gm. Trzcianko Zdrój podczas kontroli przeprowadzonej w dniach od 25.09 – 11.10.2012 r., która obejmowała okres 2011 r. oraz I półrocze 2012 r. zastosowano pouczenie z art. 78 ustawy o odpadach ...za monitorowanie składowiska niezgodnie z wymaganiami.

W przypadku składowisk: Pławienko, gm. Bierzwnik, Lubiechów, gm. Cedynia, Drzeszcz, gm. Trzcianko Zdrój oraz Mirosławiec i gm. Mirosławiec, WIOŚ powiadamiał zarządzających ww. składowiskami o niekompletności przekazanych wyników badań monitoringu składowisk oraz o obowiązku jego prowadzenia w wymaganym zakresie, ujętym w § 22 i § 23 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów ... oraz poprzedzającym je rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów ..., prowadząc korespondencję pisemną w tej sprawie oraz kontaktując się z podmiotami telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Zdarzały się przypadki nie udokumentowania wpływu raportu, gdyż wpływały one bezpośrednio do Wydziału Monitoringu. Niemniej jednak warto wskazać, iż data ostatniej serii badań potwierdzała opracowanie danego raportu w ustawowym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 331-332, 336-338)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Po sprawdzeniu wyników parametrów gazu składowiskowego wydobywającego się ze składowisk (zbadano wyniki z 6 składowisk³¹) stwierdzono, że poziom tlenu oscylował wokół 20%.

(dowód: akta kontroli str. 102-104)

Ww. wyniki mogą wskazywać na rozcieńczanie próbek powietrzem atmosferycznym, a więc niedokładnych pomiarach, niewłaściwej metodzie pomiaru stężenia gazów lub niedostatecznej izolacji składowiska, gdyż składowisko nie jest źródłem generacji tlenu i jako takie nie może go emitować.

Zachodniopomorski Inspektor Andrzej Miluch wyjaśnił, że: *Monitoring składowisk wykonywany jest przez atestowane laboratoria posiadające akredytację na wykonywanie badań środowiskowych spełniając tym samym wymagania art. 147a ustawy Prawo ochrony środowiska ... Przy rozpatrywaniu wyników badań z monitoringu gazów powstających na składowisku należy zauważyć, że składowisko nie jest źródłem generacji tlenu i jako takie nie powinno go emitować. Jednakże każde ze składowisk należy rozpatrywać indywidualnie, z uwzględnieniem specyficznych warunków danego składowiska, które wpływają na skład gazów powstających na składowisku. Ilość i udział poszczególnych składników gazu składowiskowego uzależniony jest od lokalizacji składowiska, charakterystyki ilościowo-jakościowej składowanych odpadów (rodzaj, skład, wilgotność, wiek oraz miąższość), przyjętej techniki składowania, formy, kształtu i wysokości składowiska, warunków eksploatacji, warunków technologicznych odgazowania, sposobu uszczelnienia składowiska oraz temperatury powietrza. Niezależnie od powyższych czynników należy podkreślić, że monitorowanie gazów składowiskowych jest wymogiem bardzo trudnym do wykonania w praktyce i może być obciążone niepewnością pomiaru.*

(dowód: akta kontroli str. 332, 338-339)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność WIOŚ w zbadanym zakresie.

³¹ Pławienko, gm. Bierzwnik; Lubiechów Górny, gm. Cedynia; Stradzewo, gm. Choszczno; Podańsko, gm. Goleniów; Godowo, gm. Maszewo; Komorowo, gm. Resko.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³², wnosi o:

1. Uzupelnienie bazy „Monitoring składowiska” o składowisko w Dargosławiu, gm. Brojce.
2. Kierowanie zarządzeń pokontrolnych do zarządzających składowiskami, w których stwierdzono nieprawidłowości.
3. Ujmowanie w protokołach kontroli i zarządzeniach pokontrolnych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli składowisk.
4. Wyegzekwowanie wyników z monitoringu składowisk: Objezierze, gm. Krzęcin; Boleszkowice, gm. Boleszkowice; Nowe Warpno, gm. Nowe Warpno, Dargosław, gm. Brojce i Kusin, gm. Karnice za lata 2010-2014, jak również od zarządzających, którzy nie przesłali wyników monitoringu za poszczególne lata lub przesłali niepełne wyniki (wymienieni w wystąpieniu pokontrolnym) oraz skuteczne egzekwowanie od zarządzających składowiskami przesyłania wyników monitoringu składowisk oraz dokumentowanie dat ich wpływu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Szczecinie, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnialutego 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler
Tadeusz Jaworski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

³² Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.